

Кузьменко С.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: 0009-0002-0065-2335;

Малахиті А.,
ст. викладач кафедри СКРС ФМВПС,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса (Україна)
ORCID iD: 0000-0001-9662-2629

ВИСВІТЛЕННЯ ПІДРИВУ КАХОВСЬКОЇ ГЕС ЗАХІДНИМИ ЗМІ: ЧОМУ МИ ПРОГРАЛИ КОМУНІКАЦІЮ?

6 червня 2023 р. о 7 ранку журналістка Христина Зеленюк [9] мала включення на BBC Radio, вона першою повідомила їм про цю катастрофу. У відповідь вона отримала запитання: «Це точно зробила Росія?», «Під чийм контролем була Нова Каховка?». Журналістка, певно, була збентежена і не змогла відповісти, чи під російським контролем була Нова Каховка. І після цього у західних ЗМІ розпочався справжній хаос.

Bild [7], німецька газета-таблоїд, опублікувавши статтю із заголовком «Росіяни підірвали величезну дамбу в Україні», згодом змінила на «В Україні зруйновано величезну дамбу». А вже 7 червня була опублікована стаття «Все вказує на росіян!».

Німецька Tagesspiegel [6] 8 червня 2023 р. опублікувала новину з посиленням на російського посла в Голландії про те, що Росія звернулася до Міжнародного кримінального суду, звинувачуючи у підриві Каховської ГЕС Україну. Далі наводиться «розслідування» «незалежної слідчої організації з Росії Conflict Intelligence Team», в яких дійшла висновку, що руйнування Каховської ГЕС відбулося не внаслідок навмисного удару, а недбалості з боку російських військ.

Саме цю версію на своїх каналах в Telegram [9] 7 червня і поширювала російська пропаганда. Вони розповідали, начебто катастрофа сталася через помилки персоналу. Також, на федеральних каналах у різних ток-шоу розглядали і такі версії: дамбу знищено ударом ЗСУ, дамба просто не витримала потоку води, бо була вже пошкоджена ударами українських військ. Але, водночас, путінські пропагандисти не стримували радощів і закликали наносити руйнівних ударів ще й по Київській ГЕС.

Французька LeMonde [4] у текстовому онлайні подій із України також не дуже відрізнялась від німецьких видань, подавши воєнний злочин росіян як просто «руйнування Каховської дамби». Були опубліковані коментарі російських посадовців зі звинуваченнями України.

В ефірі France 24 [9] випустили сюжет із назвою «Каховка: військовий злочин чи диверсія?».

BBC [2] 7 червня 2023 р. надрукувала статтю із назвою «Нова Каховка: кому вигідний прорив дамби», у якій зазначила, що оскільки і Росія, і Україна звинувачують одне одного у підриві дамби, є відголос минулорічних неояснених вибухів на Північному потоці, але в обох випадках підозрюють Росію.

NBC News [9] повідомляли, що за словами двох американських чиновників, США більш схильні підозрювати у підриві Каховської ГЕС Росію.

Джо Байден відреагував на підриві Каховської дамби росіянами зі словами: «Ми цього так не залишимо. Ми допоможемо Україні» [9].

Пізніше на брифінгу речниця Білого дому Карін Жан-П'єр повідомила, що відповідальною за це є Росія, але причини руйнування дамби ще оцінюються [9]. Ймовірно, це стало причиною того, що американські ЗМІ висвітлюють підриві Росією Каховської ГЕС саме у такій тональності.

У статті «Внутрішній вибух, імовірно, прорвав українську дамбу, кажуть експерти» за 6 червня The New York Times пише [3], що Росія та Україна звинувачують одне одного у зруйнуванні Каховської дамби.

«Цілком можливо, що принаймні одна зі сторін говорила правду, але посеред зони бойових дій мало шансів на проведення незалежного судового розслідування руйнування дамби, яка затопила велику територію вниз за течією», – пишеться у статті.

Politico 7 червня 2023 р. [8] наводить коментарі та оцінки української сторони, що саме Росія причетна до підриву ГЕС. Але ще 6 червня надрукувала статтю із назвою «Підірвана ключова українська дамба, Київ звинувачує Росію». Звісно, назва говорить сама за себе.

The Washington Post [5] у своїй статті «Що потрібно знати про прорив Каховської дамби в Україні» у першому ж реченні зазначає, що обидві сторони – Україна та Росія – звинувачують одна одну.

Але найбільше обурення викликало відео у Twitter експедучого Fox News Такера Карлсона [1]. Він заявив, що начебто Росія не зацікавлена у підриві ГЕС, оскільки це найбільше зашкодило саме окупованим територіям. Також він порівняв цю катастрофу з вибухом на Nord Stream, вважаючи, що його підірвали також українці. Наразі це відео охопило більше 115 млн користувачів. До того ж, деякі знаменитості поширили це відео, зокрема Ілон Маск [1], підписавши ретвіт словами «Було б чудово показувати всі частини політичного спектру на цій платформі!».

Представник Росії в ООН Дмитро Полянський [1] також не оминув це відео, поширюючи його з коментарем: «Очевидно, Такер Карлсон відмовляється вірити заявам західної та української пропаганди про руйнування Каховської ГЕС. Він не погоджується з тим, як людей у США дезінформують про важливі внутрішні та міжнародні проблеми».

Відео пропагандиста також поширив американський конгресмен Метт Гейтц [1], підписавши «Такер повернувся!». На своїй сторінці поширила відео і Анна Пауліна Луна [1] зі словами: «Такер зламав Інтернет», вихваляючи велику кількість переглядів.

Підсумовуючи зазначу, що, незважаючи на те, що Нова Каховка була під російським контролем з 24 лютого 2022 року, а вже 17 квітня російські війська замінували гідроелектростанцію, практично всі медіа описували ситуацію неоднозначно, боючись назвати речі своїми іменами. Саме про це і свідчать такі заголовки, як «дамба зруйнована»,

«Україна та Росія звинувачують одна одну» і, що не можливо оцінити, хто насправді винен, бо не вистачає фактів.

Наша головна мета – вести інформаційну війну з Росією та не давати їм можливості розповсюджувати свою пропаганду.

Список використаних джерел

1. Espresso (08.06.23). Ексведучий Fox News Такер Карлсон звинуватив Україну в підриві Каховської ГЕС. Режим доступу : <https://espresso.tv/ilon-mask-poshiriv-video-eksveduchogo-fox-news-takera-karlsona-zi-zvinuvachennyami-ukraini-v-pidrivi-kakhovskoi-ges>
2. Gardner Frank (06.06.23). Nova Kakhovka: Who benefits from breaching the dam? Available from : <https://www.bbc.com/news/world-europe-65821052>
3. Glanz James, Santora Marc and Pérez-Peña Richard (06.06.23) Internal Blast Probably Breached Ukraine Dam, Experts Say. Available from : <https://www.nytimes.com/2023/06/06/world/europe/ukraine-kakhovka-dam-russia.html>
4. Guerre en Ukraine : les « attaques » durant les évacuations condamnées à l'ONU (09.06.23). Available from : https://www.lemonde.fr/international/live/2023/06/08/guerre-en-ukraine-en-direct-les-attaques-durant-les-evacuations-condamnees-a-l-onu_6176672_3210.html
5. Harris Shane (06.06.23) U.S. had intelligence of detailed Ukrainian plan to attack Nord Stream pipeline. Available from : <https://www.washingtonpost.com/national-security/2023/06/06/nord-stream-pipeline-explosion-ukraine-russia/>
6. Prasuhn Hannah (08.06.23). Nach Zerstörung : Wasserstand im Kachowka. URL: <https://www.tagesspiegel.de/internationales/nach-zerstörung-wasserstand-im-kachowka-stausee-sinkt-noch-immer-9947460.html>
7. Röpcke Julian (07.06.23). Alles deutet auf Russen hin! Available from : https://m.bild.de/politik/ausland/politik-ausland/ukraine-staudamm-zerstoert-alles-deutet-auf-russen-hin-84204352.bildMobile.html?_ref=https%3A%2F%2Ftsn.ua%2F
8. Ward Alexander, Hawkins Ari (07.06.23). Dam collapse not expected to hinder counteroffensive. Available from : <https://www.politico.com/newsletters/national-security-daily/2023/06/07/dam-collapse-not-expected-to-hinder-counteroffensive-00100717>

9. Зеленюк Христина (08.06.23). «Вона зруйнувалася» і «не все так однозначно»: чому світ злякався й заплющив очі на підлив Росією Каховської ГЕС. Режим доступу : <https://tsn.ua/exclusive/vona-zruynuvalasya-i-ne-vse-tak-odnoznachno-chomu-svit-zlyakavsya-y-zaplyuschiv-ochi-na-pidriv-rosiyeyu-kahovskoyi-ges-2346277.html>